

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1971

av Emma Hult m.fl. (MP)

Skydda Vätterns vatten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten att skydda Vättern genom ett överordnat riksintresse.

Bakgrund

Vättern hyser såväl natur- och miljömässiga som samhällsviktiga värden, och är därför skyddad av fyra riksintressen enligt miljöbalken – friluftsliv, fiske, natur och kulturmiljö. Vättern har också skydd som dricksvattentäkt och dessutom är Vättern i sin helhet ett Natura 2000-område och en del av EU:s nätverk av skyddade områden. Östra Vätterbranterna är biosfärområde under Unesco; en utmärkelse som ställer krav på långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Vättern försörjer redan över en kvarts miljon människor med dricksvatten och ytterligare kommuner är på väg att ansluta till Vätternvatten. Dessutom kan Vättern som dricksvattentäkt bli ovärderlig i en framtid om till exempel havsnivån stiger och ger upphov till saltvatteninträngning i Mälaren, som i dagsläget är dricksvattentäkt för i princip hela Mälardalen. Även den europeiska kontinenten tittar på Vättern som möjlig framtida dricksvattentäkt.

Minerallag och Försvarmaktens intressen har företräde

Idag har vi i praktiken inte ett tillräckligt skydd för dricksvatten i Sverige, trots att det är en av de viktigaste framtidsfrågorna. Minerallagen och Försvarmaktens intressen har företräde.

Utöver den omfattande befintliga övningsverksamhet som Försvarsmakten i dag har tillstånd att bedriva över Vättern, har man ansökt om att öka det totala antalet flygrörelser kraftigt, och därmed öka årsförbrukningen av bl.a. flygfotogen. Försvarsmakten planerar även internationella skjutövningar i samarbete med Nato från stridsflygplan och helikoptrar mot mål rakt ner i vattnet. Det är inte rimligt att Försvarsmakten i en värld som till stor del präglas av brist på rent dricksvatten använder värdefulla dricksvattentäkter som övningsfält.

Ett annat hot mot Vätterns vattenkvalitet är den planerade gruvan vid Norra Kärr, Gränna. Om ett enormt dagbrott öppnas bara ett par km från sjön i ett vattenrikt område, riskerar tungmetaller och andra gifter läcka ut i Vättern. Det är också stor risk för översvämning och dammbrott vid kraftig nederbörd, vilket spås bli allt vanligare i klimatförändringarnas spår.

Ett tredje hot är de planer som finns på utvinning av fossilgas i Motalabukten.

Dessa sammantagna hot gör att skyddet av Vättern måste stå över andra samhällsintressen och skyddet av Vättern bör göras till överordnat riksintresse.

Emma Hult (MP)

Annika Lillemets (MP)

Jonas Eriksson (MP)